

บทคัดย่อ

176253

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกร ต่อการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธุสัญญา กับบริษัท สันติภาพเทรคคิง จำกัด ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร กับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นและเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคต่อการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธุสัญญาของเกษตรกร

ประชากรที่ทำการศึกษาคือ เกษตรกรที่ร่วมโครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธุสัญญา กับบริษัท สันติภาพเทรคคิง จำกัด ทั้งหมดที่ร่วมโครงการในเขตพื้นที่อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน รวม 15 หมู่บ้าน จำนวนเกษตรกรทั้งสิ้น 272 ราย การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS)

ผลการวิจัยพบว่า พื้นฐานของเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.5 เป็นเพศชาย และส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ระหว่าง 36 – 45 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 43.43 ปี มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ 71.0 เป็นชาวไทย และร้อยละ 89.0 แต่งงานมีครอบครัว มีพื้นที่ทำกินเฉลี่ย 1.97 ไร่/ราย ร้อยละ 66.9 มีแรงงานในครัวเรือน 1 – 2 คน และร้อยละ 64.7 ไม่มีการจ้างแรงงานในการปลูกฯ มีรายได้จากการขายมะเขือม่วง รวมเฉลี่ย 27,848.31 บาท/รุ่น เกษตรกรทั้งหมดได้รับสินเชื่อการปลูกฯ จากบริษัท ส่วนใหญ่ร้อยละ 45.3 เก็บเกี่ยวในช่วงเวลา 06.00 – 07.00 น. ส่วนใหญ่ร้อยละ 43.0 พบเจ้าหน้าที่ส่งเสริม 3 – 4 ครั้ง/เดือน ระยะทางจากพื้นที่ปลูกถึงโรงงานเฉลี่ย 156.59 กิโลเมตร

ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธุสัญญาพบว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อสินค้าการเกษตร พนักงานรับซื้อผลผลิต การเข้ารับซื้อผลผลิตในพื้นที่ การรักษาคุณภาพผลผลิต และการกำหนดวันเวลาซื้อขายผลผลิตในระดับมาก ส่วนในประเด็นของการเตรียมการปลูก การจัดหาต้นกล้า และวัสดุการเกษตรให้เกษตรกร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้คำแนะนำ การกำหนดมาตรฐานการรับซื้อผลผลิตตามเกรด และเอกสารการรับซื้อผลผลิต เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

จากการทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธุสัญญา พบว่า มีเพียงตัวแปรเดียวคือ รายได้จากการขายมะเขือม่วงญี่ปุ่นที่มีความสัมพันธ์ทางเดียวกับความพึงพอใจของเกษตรกร นั่นคือ เกษตรกรมีรายได้จากการขายมะเขือม่วงญี่ปุ่นมากเท่าใด จะมีความพึงพอใจต่อการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธุสัญญามากขึ้นตามส่วน อายุ ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร และจำนวนแรงงาน มีความสัมพันธ์เชิงผกผันกับความพึงพอใจของเกษตรกร นั่นคือ เกษตรกรที่มีอายุมาก มีพื้นที่ทำการเกษตรมาก และมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมาก จะมีความพึงพอใจต่อการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธุสัญญาน้อย

ปัญหาอุปสรรคต่อการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นที่พบเรียงตามลำดับความสำคัญคือ 1) ปัญหาต้นกล้ามะเขือม่วงญี่ปุ่น 2) ปัญหาด้านการขนส่ง 3) ปัญหาด้านการส่งเสริม และ 4) ปัญหาด้านการรับซื้อผลผลิต และ 5) ปัญหาผลผลิตไม่สามารถนำมาขายได้วันต่อวัน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ควรมีความใส่ใจเพิ่มมากขึ้น ในการให้ความรู้ และความช่วยเหลือเกษตรกร อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะมีผลทำให้รายได้จากการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นด้วย

Abstract

176253

The objectives of this study were to investigate the satisfaction of the farmers towards contract farming of the Santiphab Trading Company Limited, to study the relationship between personal characteristics and socio-economic factors and the satisfaction on the Japanese eggplant farming as well as to explore the problems of Japanese eggplant production under contract farming.

The population of this study were 272 farmers from 15 villages in Pai, Pang Mapha, Khun Yuam and Mae Sariang Districts of Mae Hong Son Province who joined the Japanese eggplant contract farming project of the company. Data were collected by questionnaires and statistical analysis was done under the Statistical Package for the Social Science (SPSS).

From research finding it was found that the majority of the farmers (74.6 %) was male with the age between 36 – 45 years old. The average age of farmers was 43.43 years old. Almost two third had primary school education. Most of them (89.0%) were married. The average cropping land was 1.97 rai/farmer, with 1 – 2 labours (66.9 %) and 64.7 % without hired labours. The average income of eggplant was 27,848.31 Baht/crop. All of them received credit from the company. 45.3 % of the farmers harvested their crop during 06.00 –

07.00 o'clock and 43.0 % of the farmers met the extension officers 3 - 4 times/month. The average distance from farms to factory was 156.59 kilometers.

Farmers' satisfaction on the Japanese eggplant contract farming was found at high level in terms of agricultural credit, purchasing officers, farm site purchasing, quality control on the produces, and the fixed purchasing date and time. While the preparation for cultivation, the providing seedlings and agricultural inputs for the farmers, the suggestions from agricultural extension officers, the standard setting of the purchasing grades as well as the purchasing documentary were at moderate level.

The results of hypothesis testing indicated that the satisfaction of the farmers towards contract farming under eggplant project had only one variable which was the income from the eggplant that directly related to the farmers' satisfaction. This meant that the more farmers earned from eggplant, the more they satisfied to the contract. The farmers' age, the size of agricultural area, and the number of agricultural labours were inversely related to the farmers' satisfaction. This meant that the older farmers, the farmers who had more agricultural land and more household labours, would have less satisfaction to the eggplant contract farming.

The significant problems of the eggplant farming were as follows 1) seedling of the eggplant 2) transportation 3) extension 4) purchasing and 5) non-daily produces.

Some suggestions from this research was that the agricultural extension officers should pay highly attention on transferring knowledge and support farmers regularly. This will affect higher income of eggplant production to farmers.